

SKA IRLAND SKRÄMMAS TILL ATT RÖSTA JA TILL LISSABONFÖRDRAGET?

Fredagen den 2 oktober folkomröstas irländarna för andra gången om Lissabonfördraget.

Förutsättningarna är i några avseenden annorlunda: Om irländarna röstar ja kommer alla medlemsländer att behålla sin kommissionär efter 2014. Det är ett politiskt löfte från EU:s nuvarande ledning. Men någon förändring av fördragstexten har inte gjorts.

Nytt sedan den första folkomröstningen är även ett antal preciseringar av vad Lissabonfördraget innebär - enligt Fredrik Reinfeldt och hans kollegor i de andra 26 medlemsländerna:

- * Rätten till liv (abortförbud), skydd av familjen och rätten till utbildning förblir irländska avgöranden.

- * Beslut om skatter i EU kräver fortsatt enhällighet bland EU:s medlemsländer.

- * Lissabonfördraget påverkar inte Irlands neutralitet.

I sak innebär dessa "rättsliga garantier" inget nytt. Syftet är att "lugna det irländska folket och undanröja dess betänkligheter" såsom det formulerades i beslutet vid EU-toppmötet i juni.

"De så kallade garantierna ändrar inte en stavelse i själva fördraget", säger Patricia McKenna, som är ledare för nej-organisationen Peoples Movement. "Den 2 oktober kommer vi att rösta på exakt samma fördrag med exakt samma konsekvenser för Irland och EU, som vi gjorde förra året."

Lissabonfördraget är oförändrat, men det ekonomiska och politiska klimatet är annorlunda sedan den första folkomröstningen.

Förra hösten sprack den finansiella spekulationsbubblan och den ekonomiska krisen drabbade Irland med full kraft. Landets BNP minskade med tre procent under 2008 (jämfört med en tillväxt på sex procent under 2007). Arbetslösheten är på väg upp över 14 procent och budgetunderskottet har vuxit till nästan 13 procent av landets BNP, enligt Irlands centralbank.

Till följd av att Irland ingår i Euroland kan man inte driva en egen valutapolitik eller penningpolitik. Man sitter fast i en ekonomiskpolitisk tvångströja. Det enda redskap regeringen har är finanspolitiken.

Men landets budgetunderskott är det största i hela EU och kan jämföras med taket i EU:s stabiliseringspakt på 3 procent av BNP i underskott. Från EU-kommissionen i Bryssel kommer det därför ovillkorliga

krav på åtgärder för "att gradvis återställa den finanspolitiska hållbarheten". Regeringen svarar med att höja skatterna för löntagarna samtidigt som avgifterna i sjukvården fördubblas och offentliganställdas pensioner skärs ned.

Den växande massarbetslösheten och regeringens extrema åtstramningspolitik har skapat oro och rädsla bland stora delar av befolkningen. En rädsla som ja-sidan gör allt för att exploatera. Hoten om att allt blir ännu värre med ett andra nej gör intryck bland människor vars ekonomi och tillvaro redan slagits sönder.

Det borde vara tvärtom, menar Patricia McKenna:

"När till och med den franske presidenten Sarkozy säger att EU:s ekonomiska politik har misslyckats, och då talar han om den politik som är grundlagsfäst i fördraget, kan inte Irlands regering hävda att EU står för framgång och stabilitet. Det blir inte trovärdigt."

Det vi ser idag är resultatet av EU:s nyliberala experiment med avregleringar, privatiseringar och skattesänkningar. Finanskrisen är i grunden ett gigantiskt marknadsmisslyckande som eldats på av det nyliberala politikermislyckandet. Och Lissabonfördraget innebär ingen skillnad jämfört med det nu gällande Nicefördraget. EU:s dogmatiska och misslyckade ekonomiska politik förblir oförändrad och cementerad.

Den irländska regeringens försök att vältra över krisens bördor på löntagarna, har mött fackligt och folkligt motstånd. När regeringen i februari offentliggjorde ett första sparpaket fylldes huvudstaden Dublins gator av mer än 100.000 demonstranter som protesterade mot de många nedskärningarna. Regeringspartierna

Fianna Fail och Green Party är idag mäktiga impopulära. Bara 17 procent av irländarna har förtroende för regeringen.

När oppositionspartiet Labour inledde sin ja-kampanj den 1 september sade partiledaren Eamon Gilmore att han var bekymrad över risken för ett nej på grund av krisen och väljarnas vrede över regeringen.

Dagen därpå sade premiärminister Brian Cowen från Fianna Fail att väljarna mycket väl kan skilja mellan olika frågor, och att Irland mer än någonsin behöver tillhöra EU:s kärna.

Ja-sidans folkomröstningskampanj är osaklig. Inget av de mängder av plakat som ja-sidans politiska partier och olika täckorganisationer, såsom "Ireland for Europe", "Women for Europe", "Europe for Ireland", har hängt upp på lyktstolparna i centrala Dublin handlar om själva Lissabonfördraget. Budskapen är istället "Ireland needs Europe", "Vote for Recovery", "Yes for the Economy" för att nämna några typiska exempel.

Och i The Irish Times och andra massmedier försöker premiärminister Brian Cowen, Labourledaren Eamon Gilmore, EU-parlamentets förre talman Pat Cox, Ryanairdirektören Michael O'Leary och andra företrädare för det irländska maktetablissemanget att skrämja folket att rösta ja genom att måla upp de gräsligheter som kommer att drabba den gröna ön om de inte böjer sig för övermakten i Bryssel: Arbetslösheten kommer att stiga. Utländska investerare kommer att lägga benen på ryggen. Regeringens förhandlingsstyrka kommer att förtvina. Irland kommer att sättas i politisk karantän, ja till och med att tvingas lämna EU.

Hur kommer det att gå den 2 oktober? Det är omöjligt att förutspå. Men den senaste opinionsundersökningen visar att stödet för Lissabonfördraget sjunker. Sedan i januari har ja-sidan tappat hela 12 procent.

Patricia McKenna tror att David återigen kan besegra Goliat.

- Lissabonfördraget kommer att avvisas av väljarna liksom förra gången, säger hon.

Taxichauffören som tar oss till Dublin Airport säger att nästan alla "working people" på Irland är emot Lissabonfördraget.